

Vergaderjaar 1992-1993

22 353**Wijziging van de Wet op het basisonderwijs, van de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs en van de Overgangswet ISOVSO, in verband met deregulering, autonomievergroting en vermindering van beleidslasten en van de Wet algemene regels herindeling in verband met technische aanpassingen****Nr. 9****NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG**

Ontvangen 13 januari 1993

In deze nota naar aanleiding van het eindverslag wil ik graag reageren op de vragen en opmerkingen die in het eindverslag zijn opgenomen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de memorie van antwoord op het onderhavige wetsvoorstel.

Deze leden blijven van mening dat het wetsvoorstel op zijn minst enkele onderdelen bevat van het wetsvoorstel Regeling optimalisering gebruik onderwijsgebouwen (ROGO; Kamerstukken II 1988/89, 21 280). Dat de regering deze constatering niet bevestigt, strookt naar het oordeel van deze leden niet met de beantwoording van de vraag die laatstgenoemden hebben gesteld met betrekking tot artikel I, onderdeel LL (artikel 88 WBO). Inderdaad wordt in het antwoord op laatstgenoemde vraag vermeld dat enige onderdelen van het onderhavige wetsvoorstel zijn ontleend aan ROGO. Het feit dat elders in de memorie van antwoord de desbetreffende constatering van de leden van de CDA-fractie niet is bevestigd, mag evenwel niet worden uitgelegd als een ontkenning van die constatering. Wel is in het desbetreffende deel van de memorie van antwoord opgemerkt dat het wetsvoorstel niet in strijd is met dan wel vooruitloopt op het door de regering in gang gezette beleid op het gebied van de decentralisatie van huisvestingsvoorzieningen en de ophanden zijnde vereenvoudiging/globalisering van de Londo-systeematiek.

De leden van de CDA-fractie wensen overigens te betwijfelen dat bij dit wetsvoorstel geen sprake is van anticiperen op het door de regering in gang gezette decentralisatiebeleid naar gemeenten. Naar hun oordeel heeft de regering dit anticiperen op pagina 4 van de memorie van antwoord bevestigd, en wel in het gedeelte waar gerefereerd wordt aan een principebesluit van de regering in het kader van de tussenbalans om een aantal bevoegdheden ten aanzien van de huisvesting te decentraliseren naar de gemeenten.

In bedoeld gedeelte van de memorie van antwoord wordt echter slechts een relatie onderkend tussen de decentralisatie en ROGO.

De leden van de CDA-fractie zijn vooralsnog niet overtuigd van de noodzaak tot het schrappen van de bevoegdheid van de inspecteur bij bouwplannen verplicht advies uit te brengen. Zij vragen of het niet de voorkeur verdient de verplichte advisering om te zetten in een facultatieve. Zoals ik in de memorie van toelichting met betrekking tot artikel 83 WBO reeds heb opgemerkt, zal de inspecteur, gelet op zijn algemene toezichthoudende taak als verwoord in artikel 5, tweede lid, van de WBO en artikel 5, tweede lid, van de ISOVSO, inzage kunnen nemen in stukken dan wel eigener beweging onderwijskundige adviezen kunnen geven met betrekking tot *bouwkundige aangelegenheden, indien hij daartoe aanleiding aanwezig acht*. Ook belet niets de scholen en gemeenten vrijwillig aan de inspecteur om advies te vragen. Dit betekent dat hiermee een facultatieve advisering reeds aanwezig is. Het opnemen van een wettelijke bepaling is naar mijn oordeel in dit verband dan ook niet alleen overbodig, maar past ook niet in het streven naar vermindering van regelgeving.

Ten aanzien van artikel 88 van de WBO handhaven deze leden hun kritiek omdat naar hun mening hiermee vooruitgelopen wordt op de grote decentralisatie-operatie in het kader van de scholenhuisvesting.

Mijns inziens houden de voorgestelde wijzigingen, zoals in de memorie van antwoord is opgemerkt, verbeteringen in die op zichzelf los staan van de voornemens ten aanzien van de decentralisatie. Beoogd wordt de procedure en daarmee de uitvoerbaarheid van de regelgeving te verbeteren en tussentijdse leegstand en vandalisme te voorkomen. Dat deze wijzigingen geen verband houden met de decentralisatie moge ook blijken uit het feit dat de voorstellen zijn ontleend aan eerdergenoemd wetsvoorstel ROGO, dat reeds op 5 september 1989 bij het parlement is ingediend. Op dat moment was er nog geen sprake van beleidsvoornemens ten aanzien van decentralisatie.

De leden van de PvdA-fractie hebben behoefte om nog een enkele opmerking te maken.

Zij verzoeken de regering om te verduidelijken op grond van welke gegevens kan worden aangegeven dat het met de decentralisatie samenhangende bedrag 1,6 mld bedraagt en hoe/waar dit bedrag in de begrotings- en meerjarencijfers terug is te vinden.

In het eindrapport van de gemengde werkgroep decentralisatie huisvesting PO/VO van 27 april 1992 is aangegeven dat dit bedrag is opgebouwd uit de begrotingsartikelen 02.04, 03.03, 06.01, 06.02, 06.03 (Rijksbegroting 1992, Kamerstukken II 1992/93, 22 800, hoofdstuk VIII, nr. 1).

Deze leden informeren voorts naar de stand van zaken ten aanzien van de in de bijlage bij de brief van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken van 30 augustus 1991 (Kamerstukken II 1990/91, 22 236, nr. 1) genoemde decentralisatievoorstellen op het terrein van onderwijs.

In samenwerking met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is een voorstel ontwikkeld om de verschillende budgetten voor basiseducatie, voortgezet algemeen volwassenenonderwijs en deeltijd middelbaar beroepsonderwijs ten aanzien waarvan in de Kaderwet volwasseneducatie reeds een plannende taak is toebedeeld aan samenwerkende gemeenten, binnen afzienbare termijn te bundelen tot een brede doeluitkering voor de volwasseneneducatie. Binnen deze doeluitkering zal meer ruimte bestaan om tussen de genoemde soorten volwasseneneducatie te schuiven.

Begin dit jaar vindt binnen het kabinet de definitieve besluitvorming hierover plaats.

Een soortgelijk voorstel is, eveneens in samenwerking met de VNG,

ontwikkeld ten aanzien van de middelen op de begroting van Onderwijs en Wetenschappen die zijn bestemd voor de ondersteuningsfuncties van de volwasseneneducatie. Ook met betrekking tot dit voorstel zal de definitieve besluitvorming begin dit jaar moeten plaatsvinden.

Op de mogelijkheden tot decentralisatie op het terrein van de gelden voor de onderwijsvoorrangsgebieden zal de regering ingaan in haar standpunt met betrekking tot het op 26 oktober 1992 gepubliceerde advies van de Commissie Van Kemenade over een nieuwe opzet van het onderwijsbeleid voor allochtone leerlingen. Dit standpunt wordt eveneens begin 1993 verwacht.

Met betrekking tot de plaats van gemeenten in een toekomstige nieuwe regeling voor de onderwijsverzorging heeft de regering in september 1992 een voorlopig standpunt ingenomen in een eerste reactie op het advies van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid over de huidige Wet op de onderwijsverzorging (bijlage bij Kamerstukken II 1992/93, 22 827, nr. 1).

De leden van de PvdA-fractie zijn van oordeel dat enige door de regering zelf gedane constatering, te weten dat dit wetsvoorstel een inhaaloperatie betreft en dat deregulering een proces is waarvan niet gauw zal worden vastgesteld dat het is voltooid, pleiten voor de door deze leden voorgestelde, maar door de regering afgewezen periodieke dereguleringstoets. Zij vragen de regering de suggestie om een dergelijke toets in te voeren nog eens goed te overwegen nu het, wederom in de woorden van de regering zelf, gaat «om een attitude die bij tal van regelgevende activiteiten tot uitdrukking komt».

Zoals ik in de memorie van antwoord heb opgemerkt, vindt er de laatste jaren bij elk wetsvoorstel en bij elk ontwerp voor een algemene maatregel van bestuur reeds een dereguleringstoets plaats. Alle recente wettelijke bepalingen hebben derhalve een dergelijke toets ondergaan. Voor de bestaande regelgeving in de WBO en de ISOVSO voorziet het onderhavige wetsvoorstel waar mogelijk in deregulering.

Een met dit wetsvoorstel samenhangend ontwerp-besluit doet hetzelfde voor de bestaande regelgeving in de uitvoeringsbesluiten van de WBO en de ISOVSO. Voor wat betreft de toekomst kan worden opgemerkt dat een aantal grote operaties op stapel staan (Toerusting en Bereikbaarheid, Weer Samen Naar School en Vereenvoudiging Londo), die de wetgeving voor het primair onderwijs ingrijpend zullen wijzigen. Vanzelfsprekend blijft ook daar deregulering een belangrijk aandachtspunt.

De leden van de VVD-fractie danken de regering voor de uitgebreide beantwoording van de door deze leden gestelde vragen. Zij wensen slechts op enkele onderdelen nader in te gaan.

Allereerst zijn deze leden geïnteresseerd wanneer nadere decentralisatievoorstellen inzake de huisvesting van scholen tegemoet kunnen worden gezien. In dit verband vragen zij wat de oorzaak is van het lange uitblijven.

Bij eerdergenoemde brief van de Minister van Binnenlandse Zaken van 30 augustus 1991 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de Decentralisatie-impuls en tevens met betrekking tot de decentralisatie van de huisvesting voor het primair en het voortgezet onderwijs. In voormeld eindrapport van de gemengde werkgroep decentralisatie huisvesting PO/VO van 27 april 1992 is aangegeven dat een wetsvoorstel in de loop van 1993 zal worden ingediend.

De beantwoording van de vragen inzake de relatie tussen de pacificatie en het al dan niet schrappen van het verplichte advies van de Onderwijsraad in artikel 106 WBO en 103 ISOVSO heeft deze leden niet echt bevredigd. Hiermee zou, aldus laatstgenoemden, licht de indruk kunnen worden gewekt dat elke verandering of vermindering van die adviseringsplicht zou kunnen worden uitgelegd als een aanslag op de pacificatie c.q. een nog grotere invloed van de minister op het onderwijs, ook al zou, zoals naar de mening van deze leden in dit wetsvoorstel aan de orde is, dat absoluut niet het geval zijn. Zij vragen de regering daarom bij komende wetsvoorstellen de nu gekozen gedragslijn niet te continueren.

In de memorie van antwoord heb ik aangegeven dat ik in het oorspronkelijke voorstel om het verplichte advies van de Onderwijsraad in de artikelen 106 WBO en 103 ISOVSO te schrappen weliswaar geen enkele relatie met de pacificatie zie, maar dat ik gelet op de adviezen van de Onderwijsraad en de Raad van State, die hier kennelijk anders over denken, heb besloten van het voorstel af te zien. Voorts heb ik opgemerkt te willen voorkomen dat de indruk ontstaat (welke indruk, zoals ik heb gesteld, ten onrechte zou zijn) dat de minister de inhouding van de bekostiging kan gebruiken om de inrichting van het onderwijs verdergaand te beïnvloeden dan de wettelijke voorschriften rechtvaardigen. Ten slotte heb ik erop gewezen dat ik het belang dat ik met het voorstel wilde dienen niet zo groot acht dat ik het tegen de uitdrukkelijke wens van de Onderwijsraad en de Raad van State zou willen handhaven. Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat ik zelf van mening ben dat noch de pacificatie, noch een grotere invloed van de minister op het onderwijs in het geding is, maar dat ik – constaterende dat belangrijke adviesorganen wel een relatie zien – het vermijden van elke schijn daarvan in casu belangrijker heb geacht dan handhaving van bedoeld voorstel. Hieruit mag niet worden afgeleid dat nu voortaan elke verandering of vermindering van de adviseringsplicht een aanslag op de pacificatie of een vergroting van de invloed van de minister op het onderwijs zou zijn.

2. Artikelen

Artikel I, onderdeel A (artikel 1)

De leden van de VVD-fractie zijn met de regering van mening dat het een goede zaak is via deze wijziging van artikel 1 een juridische basis te leggen voor het stichten van basisscholen die samenwerkingsschool willen zijn. Het spijt deze leden echter dat over dit onderwerp nog geen meer fundamentele discussie heeft plaatsgevonden, omdat zij menen dat in verband met de Toerusting en Bereikbaarheid-operatie de vraag hoe om te gaan met samenwerkingsscholen pregnanter wordt.

De voorgestelde verruiming van de begripsomschrijvingen in artikel 1 in het kader van deze wetswijziging beoogt slechts de WBO op dit punt te harmoniseren met de ISOVSO teneinde het basisonderwijs met betrekking tot de samenwerkingsschool dezelfde mogelijkheden te bieden die in andere onderwijssectoren reeds bestaan. Een meer fundamentele discussie over het onderwerp samenwerkingsschool behoeft in dat kader niet te worden gevoerd.

Artikel II, onderdeel P (artikelen 33 en 33a)

De leden van de PvdA-fractie informeren naar de wijze waarop en het tijdsbestek binnen welk de regering de commissies van onderzoek aan een nadere beschouwing zal onderwerpen. Wat is de reden, vragen deze leden voorts, om deze commissies aan een nadere beschouwing te onderwerpen.

De reden hiervoor is de wenselijkheid een accentwijziging aan te brengen in de taken van de commissie. In het wetsvoorstel voor de

Startwet «Weer samen naar school» zal nader worden ingegaan op de commissie en haar taak.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
J. Wallage